

✦ با جشنواره تئاتر

روز پنجشنبه با وجود بازی فوتبال میان استقلال و پرسپولیس، تمام ظرفیت تالار سایه تئاتر شهر در نخستین اجرای نمایش ارمنستان در جشنواره تئاتر فجر پر شد و برخی از تماشاگران هم بدون صندلی ماندند. بعد از این توضیحات کوتاه، اجرای نمایش آغاز شد و این اثر بدون کلام روی صحنه رفت، اما با وجود همه توضیحات، نتوانست توجه مخاطبان را جلب کند با این حال تماشاگران حاضر در سالن با صبوری کامل تا پایان اجرا، گروه نمایش را همراهی کردند. البته اجرای دیگری از کشور لهستان هم در روزهای پیش نتوانست رضایت مخاطبان را کسب کند و جالب اینکه کیفیت این آثار همچنان نسبت به کیفیت آثار گروه‌های داخلی پایین‌تر است. □

● نمایش «شاه ماهی» به کارگردانی رضا بهاروند از جمله نمایش‌هایی بوده که شامگاه پنجشنبه هفدهم بهمن ماه در جشنواره تئاتر فجر روی صحنه رفت. البته چند تن از تماشاگران، در میانه اجرا سالن را ترک کردند اما از جمله نکات مثبت این نمایش، بازی تماشایی امیر جدیدی است که حدود دو ساعت یک نفس روی صحنه حضور دارد. دیگر بازیگر شناخته شده این نمایش علی شادمان است که شب گذشته با فیلم «مردن در آب مطهر» به کارگردانی نوید محمودی در جشنواره سی و هشتم فیلم فجر هم حضور داشت و گرچه به دلیل بازی در نمایش «شاه ماهی» به نمایش این فیلم نرسید اما در نشست پرسش و پاسخ آن در سینمای رسانه‌ها پرسش‌ها را پاسخ داد. □

● نمایش «کریملوزی» نوشته مه‌بان رنجبر به کارگردانی رضایهرامی و بازی مجید رحمتی شنبه و یکشنبه نوزدهم و بیستم بهمن ماه ساعت ۸ و ۳ و ۲ و ۳ دقیقه در بخش مسابقه صحنه‌ای سی و هشتمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر در تالار چهارسو مجموعه تئاتر شهر روی صحنه خواهد آمد. این نمایش پیش از این در سالن نمایشی و همچنین تئاتر هامون اجرا شده است. □

● «دیوار کوب» عنوان کتاب پوسترسی و هشتمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر است که به کوشش ابراهیم حسینی، مدیر بخش پوستر و اقلام تبلیغاتی این رویداد هنری منتشر شده است. این کتاب که در قطع وزیری چاپ شده است، شامل ۶۰ پوسترمی شود و طراحی روی جلد آن را شاهین علوی برعهده داشته است. □

دیالوگ

● امیرعباس ربیعی، کارگردان فیلم لباس شخصی: «لباس شخصی به معنای مصطلح جامعه، به نیروهای امنیتی گفته می‌شود که در ظاهر فعالیت‌شان مشخص نیست. در وهله نخست نام جذابی برای خودم بود و از این حیث که ما هم در فیلم یک موضوع امنیتی را دنبال می‌کنیم مرتبط با اثر است، اما جنبه‌های دیگری دارد که اگر بازگو کنم قوه لوی رود و دوست دارم مخاطب خودش با تماشای اثری به انتخاب این عنوان پی ببرد.» □

● حسین مسافر آستانه، داور بخش خیابانی سی و هشتمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر: «نمایش‌های خارج از استیج جشنواره جزو آثار چشمگیر این رویداد تئاتری هستند و مردم با وجود وضع و شرایط نامساعد آب و هوایی، مشتاقانه به دور گروه‌های اجرایی حلقه زده و تماشاگر و پیگیر آثار تا آخرین لحظه اجرا هستند. طی این سال‌ها نمایش‌های بخش خیابانی از رشد قابل توجهی برخوردار شده‌اند. در آثار نمایشی، ضمن دارا بودن ایده‌پردازی منطقی بر مسائل روز جامعه شاهد خلاقیت بالایی در کیفیت هنری هستیم.» □

● توماس دانش بهزادی، بازیگر تئاتر و سینما در سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر: «پرداختن به قصه‌های تاریخ معاصر لازمه و احتیاج سینمای امروز است و امیدوارم اجازه پرداختن به اتفاقات سیاسی، اجتماعی و تاریخی را به فیلم‌سازان این نسل بدهند و بگذارند آنها با فراغ بال به این موضوعات بپردازند، چرا که هم به نفع فضای سیاسی- اجتماعی ماست و هم به نفع سینما؛ برای ما بازیگر، هر چقدر این دایره گسترده‌تر شود، لذت بیشتری به همراه دارد تا بخوایم مدام یک فضای تکراری معاصر را در فیلم‌های آپارتمانی و خانوادگی تکرار کنیم. امیدوارم به دلیل نبود حمایت کافی دست فیلم‌سازان در پرداختن به این موضوعات بسته نباشد و این اتفاق نیفتد. خودم این را دوست دارم و به نظر من بازیگر کمک می‌کند تا از تخیل در این زمینه بیشتر بهره بگیرد و به نقطه‌ای از درون خود دست یابد که از آنها غافل مانده است.» □

✦ خبر آخر

آغاز جشنواره‌های استانی موسیقی فجر از سیستان و بلوچستان

جشنواره‌های استانی موسیقی فجر با حمایت ویژه‌ی سی و پنجمین جشنواره موسیقی فجر و در راستای همراهی با مردم سیل‌زده از استان سیستان و بلوچستان آغاز می‌شود. گروه‌های بومی استان سیستان و بلوچستان در این دوره جشنواره از بیستم تا بیست و پنجم بهمن ماه در شهرهای زاهدان، چابهار، نیک‌شهر و قصرقند اجرامی شوند. گروه‌های بومی و محلی و گروه‌های چابهار روزهای بیستم، بیست و دوم و بیست و سوم بهمن در روستای نگور و عورکی و پارک نگور گروه ساحل دلتوازان بیست و یکم بهمن در روستای عورکی چابهار برگزار می‌شوند. گروه گلداز بیستم و بیست و چهارم بهمن در قصرقند، گروه آتش بیست و سوم بهمن در قصرقند و گروه دونلی بیست و یکم بهمن در نیک‌شهر اجرا می‌کنند. اختتامیه‌ی سی و پنجمین جشنواره موسیقی فجر در استان سیستان و بلوچستان بیست و پنجم بهمن در فرهنگسرای زاهدان برگزار می‌شود. □

خبرگزاری آنا

سکوت جشنواره سی و هشتم فیلم فجر در ششمین وعده، شکست

روز فوتبالی فجر

«شهرزند» جشنواره سی و هشتم فیلم فجر در نیمه‌های راه یک روز پر از هیجان را به واسطه گردش توپ سرخابی‌ها تجربه کرد. برای بسیاری از اهالی رسانه البته ششمین روز جشنواره فیلم فجر در سینمای رسانه، یادآور دربی سال ۹۰ و پیوند مستطیل سبز و پرده نقره‌ای در برج میلاد بود، روزی که دوباره تکرار شد و باز هم همان کنایه‌های قدیمی را سر زبان‌ها آورد: «در بی بهترین فیلم جشنواره بود.» تعطیلی یک سانس جشنواره به دلیل پخش دربی منتقدانی هم داشت مثل عباسی امینی، کارگردان فیلم کشتارگاه یا سحر عصر آزاد منتقد فیلم. با وجود همه اینها مخاطبان جشنواره سی و هشتم در پردیس سینمایی ملت بالاخره در میانه‌های یک رویداد سینمایی با فوتبال به وجد آمده بودند. کسانی که در اکران‌های روز پیش نه از «مغز استخوان» و «روز بلوا» به وجد آمده بودند و نه حتی از «خوب بد جلف» که انتظار می‌رفت کمدی جاندار باشد. البته وضع فیلم‌ها در روز ششم کمی بهتر از روز قبل از آن بود و فیلم‌های «کشتارگاه» و «مردن در آب مطهر» با تمام حاشیه‌هایشان دست‌کم استانداردهای لازم را برای شرکت در جشنواره داشتند.

فیلم چهارم کارگردان در بخش نگاه نو

فیلم «کشتارگاه» پس از «ابراهیم»، «والدرا» و «هندی و هرمز» چهارمین تجربه عباس امینی است اما نخستین فیلمی است که برای آن پروانه سینمایی گرفته و وزارت ارشاد «کشتارگاه» را در بخش نگاه نو جشنواره قرار داده است. قصه این فیلم به قاچاق گوشت و دلار برمی‌گردد، اما باز هم مثل اغلب کارهای امینی با اهالی جنوب ایران گره خورده است. عباس امینی، کارگردان فیلم کشتارگاه در نشست خبری فیلم خود علت انتخاب موضوع فیلم را اجتماعی و به روز بودن آن عنوان کرد و گفت: «هیچ کدام از فیلم‌های قبلی من فرصت اکران نداشتند اما می‌خواستم کشتارگاه فیلمی باشد که اکران دیده شود. به همین دلیل باریک‌بینانه» (دلزار) رسیدیم و احساس کردیم مهم‌ترین موضوعی است که مردم با آن درگیرند.»

تغییر سلیقه‌های آیین نامه برای آدم‌های خاص

عباس امینی کارگردان این فیلم البته یکی از همان‌هایی بوده که نسبت به پخش فوتبال در پردیس ملت انتقاد داشت و این انتقادها را در نشست خبری بعد از فیلم اعلام کرد: «فکر می‌کنم نخستین کشوری باشیم که حین جشنواره فوتبال پخش می‌شود، وقتی برای جابه‌جایی فیلم‌مان به دلیل هم‌زمانی با فوتبال اعتراض می‌کردیم به ما می‌گفتند براساس آیین‌نامه نمی‌توانیم تغییری داشته باشیم. برایم جالب است که برای خیلی از فیلم‌سازان بزرگ شرایط می‌تواند تغییر کند و هر زمان بخواهند، می‌توانند فیلم‌شان را به جشنواره بدهند یا هر سانس می‌خواهند، بگیرند. پس استفاده از آیین‌نامه در مواردی می‌تواند تغییر کند.» مسعود نجفی، مدیر روابط عمومی جشنواره فیلم فجر هم در پاسخ به انتقادهایی که در باره موضوع فوتبال شد، توضیح داد: «هر فیلمی با پخش فوتبال هم‌زمان می‌شد قطعاً عوامل آن معترض می‌شدند. همین الان امینی نسبت به این موضوع معترض است؛ حالا تصور کنید فیلمی قرار بود هم‌زمان با پخش فوتبال نمایش داده شود. در آن صورت مشکلات بیشتر می‌شد.»

یادداشتی که دل کارگردان را شکست

سانس سوم روز ششم به فیلم «مردن در آب مطهر» از نوید محمودی اختصاص داشت که از چند روز پیش حاشیه‌هایی درباره آن رقم خورده بود. فیلم درباره مهاجرت افغانستانی‌ها به کشورهای اروپایی و گزینه تغییر مذهب بود، اما برخی از منتقدان آن را ضد

سفارشی‌سازی بودن یا نبودن

در هر جشنواره‌ای دست‌کم دو یا سه فیلم با حمایت‌های موسسه رسانه‌ای اوج ساخته می‌شود و این فیلم‌ها هم برجسب سفارشی‌سازی بودن را می‌گیرند، مثل فیلم تازه بهروز شعبانی که حالا در جشنواره سی و هشتم اکران شده است. در نشست خبری این فیلم بسیاری درباره همین ماجرا صحبت کردند اما کارگردان اثر گفت: «از ابتدا قرار نبود شخصیت اصلی روحانی باشد، ولی من طرحی را به سازمان اوج پیشنهاد کردم و آنها هم این موضوع منتهب را پذیرفتند و به لحاظ مالی حمایت کردند.» بعد داریوش ارجمند به عنوان یکی از اصلی‌ترین بازیگران این فیلم در دفاع از فیلم و کارگردانش گفت: «نشان دادن ضایع شدن حق مردم شجاعت می‌خواهد. اما از این سوال‌ها که آیا فیلم سفارشی بوده یا چرا با اوج همکاری شده، تعجب می‌کنم؟ اگر تهیه‌کننده دیگری هم بود، باز هم این سوالات پرسیده می‌شد؟ سازمان اوج هم یک تهیه‌کننده است و شعبانی در فیلم نسبت به این پرسش‌ها از خودش دفاع کرده است.»

ایرانی تلقی کرده بودند، بنابراین در نشست خبری فیلم هم بیشتر سوالاتی در این باره پرسیده شد. البته نوید محمودی در دفاع از فیلم خود گفت: «من در هشت سینما با مردم فیلم را دیده‌ام، مخاطبان فکر نکرده‌اند مردم ایران در این فیلم بد هستند. دو قاچاقچی را نشان دادم که در هر کجای دنیا چنین ویژگی‌هایی را دارند. در مهاجرت کسی با شما شوخی ندارد، فقط هدف رسیدن و مهاجرت است. قاچاقچی انسان در همه جای دنیا پیدا است. در همین فیلم، پلیس ایرانی پرونده یک افغانستانی را پیگیری می‌کند که غیرقانونی به ایران آمده است و یک زن ایرانی از دخترهای افغانستانی مراقبت می‌کند، بنابراین ایران و ایرانی‌ها را بد نشان ندادیم.» او دغدغه فیلم را هویت اعتقادی اعلام کرد: «کاراکتر حامد با خود این درگیری را دارد، چون آمادگی تغییر دین را ندارد، شاید اگر این پیش‌فرض را داشت دچار این مشکل نمی‌شد. او فکرمی‌کرد باز خورده است.» محمودی در واکنش به یادداشت‌کیوان کثیریان هم گفت: «چندی پیش کثیریان یادداشتی نوشتند. فکر می‌کنم از مطالب من در مردمی به نوعی تعیین تکلیف شد. خوشبختانه به کارگردانی مجید مجیدی عصر پنجشنبه در یکی از سینماهای مردمی به نمایش درآمد و علاوه بر اینکه در پردیس چهارسو برای هنرمندان و منتقدان با حضور عوام‌لش نمایش داده شد، در چند سینمای دیگر هم به سانس فوق‌العاده رسید.» □

میزی‌ها شرایط را سخت کرده است

اما وضع در روز پنجم جشنواره فیلم فجر کمی ناامیدکننده بود. بابک حمیدیان در دو فیلم روز بلوا و مغز استخوان حضور داشت اما حتی بازی او هم نتوانست به درخشش فیلم‌ها بیجامد. پایان باز فیلم مغز استخوان یکی از نکاتی بود که بسیاری از خبرنگاران به آن انتقاد داشتند، اما حمیدرضا قربانی، کارگردان فیلم معتقد بود که تکلیف همه شخصیت‌ها در فیلم مشخص شده است. علی زرنگار نویسنده این اثر هم در این باره توضیح داد: «زمانی ما معتقد بودیم که در صف‌های جشنواره می‌ایستیم تا فیلم‌ها را بدون ممیزی ببینیم اما امروزه نهادهایی هستند که محصول را جهت‌دهی می‌کنند و این تأسّف برانگیز است و ممیزی‌ها شرایط را سخت کرده. در نتیجه پایان فیلم همان چیزی نیست که ما می‌خواستیم و فیلم در راهرو تمام می‌شود و ناگزیر شدیم این اتفاق بیفتد.»

کمدی برای نخندیدن

در میان این همه تلخی حضور «خوب بد جلف ۲». ارتش سری» به عنوان یک فیلم کمدی در جشنواره فیلم فجر یکی از امیدها بود اما در همان دقیق نخست فیلم این امید هم ناامید شد. البته پیمان وهشتمانی، کارگردان فیلم چنینی اعتقادی را نداشت: «این سبک شوخی که در فیلم می‌بینید، صد درجه بالاتریش در جامعه هم هست. من در حد عرف جامعه حرف زدم. ما شوخی تمیزی کردیم و این انگ جنسی درست نیست. من هیچ فیلمی را فقط برای گیشه نمی‌سازم و دوست دارم بهترین کار را بنویسم و البته هیچ باجی هم برای خندانند مخاطب نمی‌دهم. به‌طور مثال سکانس‌های خیلی خنده‌داری را از پژمان جمشیدی حذف کردیم.» علیرضا مجمع منتقد حاضر در این نشست هم گفت که این فیلم استاندارد لازم را در یک کمدی دارد اما نکته‌ای وجود دارد که این فیلم مورد پسند جشنواره‌ای نیست، ولی رأی مردمی خواهد گرفت.